

SÕNAD JA TEOD

EELK TALLINNA TOOMPEA KAARLI KOGUDUSE KUUKIRI OKTOOBER 2017 NR 10/70

Nõnda tõuseb rõõm Jumala inglite ees ühe patuse pärast, kes meelt parandab. Luuka 15:10

Mis on sinu südames? Mida või keda on sinu süda täis? On see täis meeleparandust, alandlikkust ja siirast tänu? Või on selles lakkamatut virinat, isekust ja kadedust? Jumala südames on armastus. Prohvet Jeremija suu läbi ütleb Jumal: *Ma olen sind armastanud igavese armastusega, seepärast jääb mu osadus sinuga* /Jr 31:3/. Jumal kutsub iga inimest armastama ja üksteist armastuses teenima. Kas me mõistame selle kutse sügavust ja tähendust?

Kadunud poja tähendamissõna Luuka evangeeliumis jutustab eheda loo Jumala igavesest armastusest inimese vastu. Selles loos otsustab noorem poegadest isakodust lahkuda. Võõrsil olles pillab ta ära oma vara ja elu, elades ohjeldamatult. Vanem poeg on jäänud aga isa juurde ja teenib teda ustavalt nii hästi kui suudab. Tähendamissõna keskmesse tõuseb poegade isa, kelle halastus, õrn ja tingimusteta armastus teeb kahetsevale ning oma häbiväärset eluviisi täielikult muuta soovivale nooremale pojale tagasitee isakoju kergemaks ja meeleparanduse lihtsamaks. Isa armastus vaatab hellalt ka vanema poja peale, kes oma tasu on arvestanud välja selle eest, et on ustavalt teeninud oma isa, olles kuulekas tema käskudele.

See tähendamissõna räägib meile Jumala armastusest, kuid see kõneleb meile sellestki, kuidas meie Jumala tingimusteta armastusele vastame. Ühel hetkel oleme kõik olnud nii nagu oli noorem poeg. Teisalt on meil oht saada selliseks, nagu oli vanem poeg. Meie eesmärk on aga saada halastava isa sarnaseks, kelle tingimusteta armastusest osa saanuna parandame meelt, kasvame armastuses ja üksteise teenimises. Saagu meie südamesse siiras armastus nii Jumala kui ka teise inimese vastu, keda tunneme ja võtame vastu kui oma ligimest, venda.

Abiõpetaja Kaisa Kirikal

KAARLIKESSE PEREVÄLJASÖIT VORMSILE

Laupäeval, 23. septembril, toimus meie koguduse lastetöö toimkonna korraldatud pereväljasõit Vormsi saarele.

Ma polnud kunagi varem Vormsil käinud ning kutse meie koguduse ja kooli vahva seltskonnaga saart külastada, tundus mulle ja mu 9-aastasele pojale nii ahvatlev, et ületas kartuse vihmaste sügisilmade ees. Juba nädal varem hakkasin jälgima ilmateadet ning tunnistan, et selleks päevaks Vormsi kohale lubatud päikesepaiste ja 17 soojakraadi tundusid uskumatuks. Veel laupäeva hommikulgi toppisin keebid igaks juhuks seljakotti. Kummikud jäid siiski maha, kuigi tunnistan ausalt, et kõhklesin kaua.

Väljasõit kiriku eest oli varane, sest kiirustasime ju praamile. Päike küll säras, kuid õhk oli karge ning rohi paksust kastest märg. Bussi astudes torkas kohe silma kellegi kaasavaratud vihmavari ning soojad joped reisikaaslaste seljas. Reibas meeleolu ja laste sädin töötasid toredat päeva. Suur buss oli rahvast täis – huvi Vormsi pereväljasõidu vastu oli suur. Kunagi rootslaste poolt asustatud saar on tavalise mandrieestlase jaoks parasjagu eksootiline. Saare algne, rootsikeelne nimi on Ormsö ning tähendab tõlkes „ussisaart“.

Praamisõit, mis mandrilt Vormsile kestab ca 45 minutit, tõi lastele palju elevust. Väike praam, mis Rohuküla ja Vormsi vahet sõidab, oli rahvast täis. Peale meie oli näha mitmeid Kihnu ja Muhu rahvarõivais naisi, kes sõitsid saarel samal ajal toimuvale väikesaarte elanike kokkutulekule. Kui meresõiduga harjunud saarlased salongis juttu veeretasiid ja sukka kudusid, lasime meie välitekkidel päikest silma ning meretuulel juukseid sasida. Ilm oli selge ning Vormsi saare tumedast triibust horisondil kasvavad tasapisi välja rannad, metsad ja Sviby sadam.

Meie esimene peatus Vormsil pärast seda, kui olime oma suure bussiga ülikitsastel külavaheteedel rappunud, Vormsi inimeste ja looduse kohta Meelis Holstingu vahendusel palju huvitavat kuulnud ning aknast teistmoodi külailu imetlenud, oli Rumpo poolsaare alguses. Plaan oli järgmine – iga pere/seltskond sai valida võimetekohase distantse matkarajal poolsaare tipu poole ja sealt tagasi matkates ning leida vahepeal ka kena kohake väikese pikniku pidamiseks. Päevake oli selleks ajaks juba lõu-

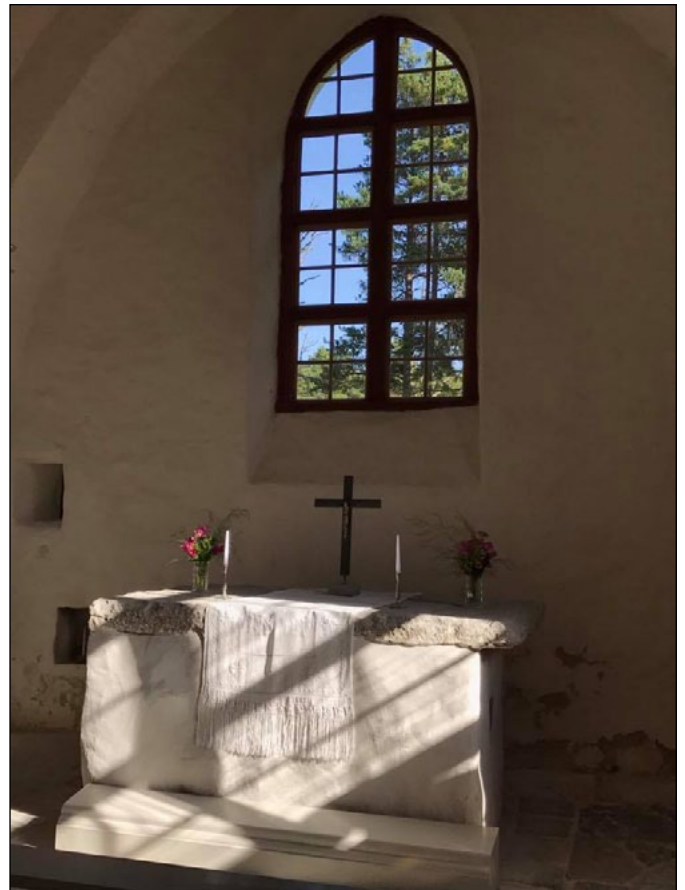

Foto: Meelis Holsting

nasse veerenud ja päike näitas, mis ta veel septembris suudab! Kadakatega kaetud poolsaare sammal suisa auras soojusest, vesi ümberringi virvendas kõigis oma toonides, meres jalgu leotavad šoti mägiveised uudistasid bussist vallale lastud inimkarja sama suure uudishimuga nagu meie neidki. Ja tõsi – võililled olid just taas oma õied lahti lõõnud ning priske rästik peesitas pöösaste vahel nagu ei läheks talle vanarahvatarkus sellest, et ussimaarjapäeval (8. september) maod oma talveurgu poevad, sugugi korda!

Pärast väikest matka ja kehakinnitust (mina piknikuni ei jõudnuki, sest tegime koos veel mõne vapra matkaselliga kogu 5–6 kilomeetrise raja koos väikeste seiklustega otsast lõpuni läbi ja

mugisime oma nodi seetõttu hoopis bussis) suundusime Vormsi kirikusse, mis asub saare keskuses, Hullo külas. Vormsi Püha Olavi kirik on tõeliselt huvitav vaatamisväärsus. Kuivõrd kodusel Kaarli kirikul on suisa 2 torni, püüdis meie reisiseltskonna pilku esmajoones asjaolu, et Vormsi kirikul torni polegi! Sellel ajal, kui kohaliku hingedarjase käsitööõpetajast proua Kristina Rajando meie lastega meisterdamistööd tegi, rääkis koguduse õpetaja Ants Rajando huvilistele kiriku ja koguduse ajaloost ning tutvustas ka hoonet ennast. Esimene puukirik rajati sellele kohale juba 13. sajandil. Praeguse kirikuhoone vanim osa ehk kooriruum, kus asub altar, pärineb 14. sajandist. Kirik laastati täielikult Liivi sõja ajal ning taastati 1632 oma praegusel kujul. Õpetaja Rajando tutvustas meile kooriruumi laemaalingut, massiivset altarit milles olevate avauste kaudu saab ristimisvee väärikalt maapõue suunata ning omapärast nurka, mille otstarve senini saladuslooriga on kaetud – arvatakse, et kooriruumi nurgast, kus asub tilluke aknake ja sellele lähemale küünitav kivist trepiaste kiriku seinas, jagati armulauda leeprahaigetele. Teise versioonina said sealtkaudu palverändurid kirikusse pilgu heita.

Omaette haruldus on Hullo kalmistu, kus asub väidetavalt maailma suurim rõngasristide kogum. Rõngasriste valmistasid talupojad ise pae- ja liivakivist.

Edasi liikusime Saxby tuletorni juurde. Vastu võttis meid kohalik giid-majakavaht, kuid tuleb ausalt tunnistada, et elevus, mis tekkis, kui mõistsime, et meil on võimalus torni ronida, pühkis nii paljudel lastel kui ka minul kogu tähelepanu igasuguselt jutult! Nii palju ma nüüd siiski targem olen, et Saxby majakas on valmistatud malmist, valminud aastal 1864, on 27m kõrge,

tema valgussignaal paistab ca 12 meremiili kaugusele ning juhib laevade sissepääsu Väinamere saarestikku.

Suisa jooksime koos vapramatega trepist ülesse, löksutasime lahti rõdule viiva paksu puidust ukse logiseva riivi ning vaade, mis majakast avanes oli...öeldakse vist, et hingemattev, kuid tegelikkuses pääses mu suust hoopis suur hulk hingeõhku huilates välja! Nähtavus oli tänu selgele ilmale suurepärane – kilomeetreid randa, metsi ja merd ning tibatillukesed värvilised mesipuud majakavahi aias – see kõik oli vast paljude jaoks selle Vormsi-reisi tipphetk nii ülekantud kui ka otseses mõttes! Tagasi bussi juurde jalutasime mööda Saxby kliburanda. Tervitasime poistega veel üht tõeliselt võimsat kasvu ussissare rästikut, kes viisakalt vaikides, kuid mitte liiga kiiresti meie eest põõsastesse peitu roomas. Päike oli kuum, taevast pilvitu, tuul pärastlõunaselt vaikinud. Lilled õitsesid rannal, kõik oli suviselt sume, ainult lopsakalt punavad rannapihlakad hoidsid meid reaalses – käes on septembri viimane dekaad.

Praamiga taas mandri poole sõites oli tunda ka väikest väsimust. Saime veel jäätist süüa, kes soovis, kohvi juua, üksteisega muljeid vahetada ning hakkaski meie suviseks osutunud sügisretk lõpule jõudma. Buss tõi meid tagasi nüüd juba hämmarduvasse Tallinnasse.

Koju jõudes märkasid esimesena esikusse ootele jäänud kummikuid ja muigasid. Vormsi oli meie jaoks soe ja päikeseline, nagu ka minu tänutunne nende armsate, Kaarli koguduse ja kooli inimeste vastu, kes taoliste liitvate ja harivate ürituste korraldamisega meile palju rõõmu kingivad.

Koguduse liige ja Kaarli Kooli lapsevanem Tuuli Mõistlik

VAIMULIKUST KASVAMISEST

Ilmselt oleme igaüks teatud olukordades mõelnud või seletanud, mida, miks ja kuidas ennast tunnete. Erinevates olukordades küsime, mis oleks õige ja hea, et võiksime ennast tunda paremini ja langetatud otsused oleksid võimalikult õiged. Mõtleme, kuidas olla õnnelik või mida selleks teha. Ilmselt on vastuseid ja erinevaid kogemusi palju. On loomulik, et otsime head enesetunnet ja rahu hinges, rõõmu ja palju muud, mis tekitab meis stabiilsust ja rahulolu.

Selle leidmiseks kasutatakse erinevaid võimalusi. Kes läheb jooksma, kes puud kallistama, kes osaleb vabatahtlikuna mõnes projektis või kes elab ennast välja sotsiaalmeedias.

Kiriku tähtis roll on selles, et inimene võiks ennast analüüsida ja oma tegevusi mõtestada, et eelpool nimetatud eesmärged saavutada. Seda nimetatakse vaimulikuks kasvamiseks.

Vaimuliku kasvamise eesmärk on, et inimene iseennast vaa-deldes, mõtiskledes pühakirja ja kiriku õpetuslike teemade üle, saab oma elu korrastada Jumalat ja Tema tegevust paremini oma elus tunnetades. Teisiti öeldes on vaimuliku kasvamise eesmärk, et taipaksime paremini Jumalat ja seda, mida teha eneses, et kõik hea, mis lähtub Temast, saaks meie igapäevase elu osaks. Julgen väita, et just Jumala tundmine ja tajumine annab selle, mida inimene igatseb ja millest eelpool kirjutasin.

Vaimulikuks kasvamiseks on mitmeid võimalusi ja palju pakub ka kogudus. Regulaarne jumalateenistuse külastamine, piiblitunnid, rekollektsioonid, loengusari ja muud tegevused aitavad kaasa vaimulikule kasvamisele ja seeläbi Jumala tundmisele ja tunnetamisele. Ja kindlasti ei ole midagi paremat, kui elu Jumalaga ja Jumalaga.

Vaimuliku juhendamise osas on hea tulla ja rääkida ka vahetult vaimulikuga.

Koguduse õpetaja Jaak Aus

Tulu kasutatakse kiriku
Walckeri oreliremondiks

LÕIKUSTÄNUPÜHA HEATEGEVUSLIK LAAT

**8. oktoobril
kell 11.30-13.30**

Tallinna Kaarli kiriku esisel platsil

OOTAME OSTMA-MÜÜMA:

kodumaist puu- ja köögivilja, koduleiba-saia,
hoidiseid, mett, mune, juustu, lihatooteid, kala...

Oodatud on ka käsitöö müüjad-ostjad.

Soojad söögid, küpsetised ja kuumad joogid!

Müüjatel palume eelnevalt oma osavõtusoovist teada anda.
(tallinna.kaarli@eelk.ee; 55 63 28 27)

JUMALATEENISTUSE AEGADEST

Uurisin kunagi oma magistritöö raames, mis kell võiks olla jumalateenistus pühapäeval. Arvamusi oli palju ja seletusi mitmeid. Kell 10 algava jumalateenistuse pooldajad põhjendasid seda sellega, et kohe hommikul teenistusele tulles on terve pühapäev vaba. Hilisema aja pooldajad soovisid kauem magada ja perega koos hommikust süüa.

Nii oleme koguduses küsimuse ees, kas peaks aega muutma või mitte? Leidsime tänu viimastel aastatel tekkinud paljudele abilistele, et hakkame pühapäeviti pidama kahte jumalateenistust – kell 10 ja 12.30. Hilisem teenistus on lühema korra järgi ja vähemate lauludega. Lisaks muude kärbeta kõrval sellel teenistusel ei mälestata ja nii on kõige tähtsam jumalateenistus nädalas pühapäeviti kell 10. Suurtel kirikupühadel peetakse ainult üks teenistus ja see on kell 10.

Teise teenistuse pidamisega alustame 15. oktoobril ja peame neid kuni mai lõpuni. Suvel on teenistus ainult kell 10 hommikul. Teine teenistus aitab kaasa ka selle, et lapsed saaksid käia kirikukoolis (pühapäevakoolis). Lapse saab tuua kell 12 algavasse kirikukooli ja ise teenistusele tulla ja pärast koos pühapäeva jätkata. See on hea võimalus oma lapsi kasvatada kristlikult ja anda neile esmased teadmised ja kogemused ristiusust.

Kasutagem seda head võimalust osa saada imelistest andidest, mida Jumal on meile kinkinud sõnas ja sakramendis, üksteise eest palvetades ja osaduses olles.

Samuti tuletan meelde, et teenistused on veel esmaspäeviti kell 13 ja kolmapäeviti kell 17.15.

Koguduse õpetaja Jaak Aus

TÖÖD ORELIS SEPTEMBRIS...

Vilemembraanid, mida oreli remondi praeguses etapis on tehtud juba 1835 tükk

Oleme juuni algusest orelis praktiliselt iga päev töötanud, kuid siiski on veel mitmed toimingud vaja teostada ja päris septembri lõpuks kõiki töid lõpetada ei õnnestunud. Diakon Saimaga naljatasime, et tänavu valmivad kõik asjad hilinemisega, sest päikest oli nii vähe! Künnavalvel ehitatud orelis ei ole meil tõhusate lampide ajastul töötades küll võimalust nuriseda, aga iga töö võtab oma aja ja orelis suurema töökindluse saavutamiseks registrikanalite katmine paberiga tõi kokkuvõttes paar nädalat tööd lisaks. Nüüd on see siiski tehtud ja tulemus vaeva väärt. Septembris saidki kõik tuulepõhjad korda ja tislid lõpetas ka puidutehnilised parandused puitviiled ning vilehoidjate juures. Puitviiledid oli selles etapis ca 200, kuid need on enamasti võrdlemisi suured ja vajasisid käsitlemiseks palju ruumi. Nüüd on puitviiled orelis tagasi ja esimesed registrid ka häälestatud ja üks juba mõned nädalad olnud kasutusel.

Hollandis käib usin metallviiled valmistamine, esimene partii hakkab lõpuks Tallinna poole liikuma.

Õnneks on olnud häid abilisi tööde juures, kuigi noorematel on kooliaasta algus piiranud graafikuid. Õppimine on aga oluline ja ka orelehituse alase järelkasvu koolitamine tähtis. Loodetavasti võib süttida neil sügavam huvi orelehituse vastu.

Orelimeister Toomas Mäeväli

KOGUDUSE FOTONURK

Foto: Meelis Holsting

Kooliaasta algus Kaarli Koolis **1. septembril**. Sel aastal õpib Kaarli koolis juba 5 klassit äit lapsi.

Foto: Meelis Holsting

10. septembri vihmasel õhtupoolikul toimus Kaarli kirikus selleaastane **Kaarli Kooli heategevuskontsert "Kaarli Kooli heaks"**, kus laulsid Lenna, Jaan Sööt ja Ewert Sundja. Kirikuustel tervitasid head muusikat nautima tulnud inimesi Kaarli Kooli lapsed ning samuti oli koolipere välja seadnud ka rikkaliku kohviku. Vihmasest ilmast hoolimata oli meeoleolu kirikus soe ja perekondlik. Esinemiste vahel võis kuulata Kaarli Kooli lastega salvestatud klippe, miks neile meeldib Kaarli Kool ja milline võiks olla unistuste kool. Kogu kontserdi tulu läks Kaarli Kooli ehitustegevuse fondi ning sel aastal kogunes selleks 5007,61 eurot. Täname südamest kõiki esinejaid, lapsi, lapsevanemaid, õpetajaid, kaasamõtlejaid ja kaasaunistajaid, kelle abiga oleme jälle sammuvõrra lähemal oma väikese koolimaja valmimisele.

22.–24. septembril olid meie koguduse erivajadusega noored laagris Pilstiveres, kus osalesid ka nende soomlastest ristivanemad. Kaunid sügispäevad möödusid soojas ja südamlikus õhkkonnas. Kaarli kogudust esindas Saima Sellak-Martinson.

OKTOOBER KIRIKUS...

JEEBUS ANNAB ELU – Kristus Jeesus on kõrvaldanud surma ning on evangeeliumi kaudu toonud valge ette elu ja kadumatuse. 2Tm 1:10

P 01. oktoober kell 10.00 Missa

Jutlustab piiskop Einar Soone, kaastegev kontsertkoor. Peale jumalateenistust saab õnne soovida piiskop Einar Soonele tema 70. sünnipäeval ja Ene Üleoiale tema 80. sünnipäeval.

E 02. oktoober kell 13.00 Missa

T 03. oktoober kell 17.30 Muusikaõhtu

Kersti Petermann – orel. Sissepääs vaba.

K 04. oktoober kell 17.15 Missa

IGAPÄEVANE LEIB – Kõikide silmad ootavad Sind ja Sina annad neile nende roa omal ajal. Ps 145:15

P 08. oktoober kell 10.00 Peremissa, Lõikustänapühä

E 09. oktoober kell 13.00 Missa

T 10. oktoober kell 17.30 Muusikaõhtu

Indrek Vau ja Samuel Jalakas trompetil, Toomas Trass ja Piret Aidulo oreil.

Kaarli Walcker-oreli 2. ja 3. manuaali remondi lõpetamine. Sissepääs vaba.

K 11. oktoober kell 17.15 Missa

SUURIM KÄSK – See käsk on meil temalt endalt, et kes armastab Jumalat, armastagu ka oma venda. 1Jh 4:21

P 15. oktoober kell 10.00 Missa

kell 12.30 Missa

T 17. oktoober kell 17.30 Muusikaõhtu. Andres Uiho – orel. Sissepääs vaba.

K 18. oktoober kell 17.15 Missa

USK JA USKMATUS

Tee mind terveks, Issand, siis ma saan terveks; aita mind, siis ma saan abi. Jr 17:14

P 22. oktoober kell 10.00 Missa

kell 12.30 Missa

E 23. oktoober kell 13.00 Missa

T 24. oktoober kell 17.30 Muusikaõhtu

Jegor Kolesov – orel (Moskva, Peterburg). Sissepääs vaba.

K 25. oktoober kell 17.15 Missa

JEEBUSE SAADIKUD – Tema on andnud sulle teada, inimene, mis on hea. Ja mida nõuab Issand sinult muud, kui et sa teeksid, mis on õige, armastaksid headust ja käiksid alandlikult koos oma Jumalaga? Mi 6:8

P 29. oktoober kell 10.00 Missa

kell 12.30 Missa

T 31. oktoober kell 17.30 Muusikaõhtu

Marika Kahar – orel. Kaastegev solist. Sissepääs vaba.

LOENGUSARI "JALUTADES JUMALA AEDADES"

3. oktoober. E. Laigna. Kaks maailmavaadet, kolmandat ei ole

10. oktoober. E. Laigna. Kaks mõõka ja Apokalüpsis

17. oktoober. A. Hiob. Reformatsioonist, eesti rahvausundist ja luterlusest Eestis

24. oktoober. A. Hiob. Reformatsioonist, eesti rahvausundist ja luterlusest Eestis

31. oktoober kell 18 Reformatsiooni 500. aastapäeva jumalateenisteenistus toomkirikus

Loengud algavad teisipäeviti kell 18.30 koguduse maja saalis /Toompuiestee 4/.

Leerikool

17. jaanuar – 08. aprill 2018

21. märts – 17. juuni 2018

Diakooniatöö

Toolivõimlemine igal neljapäeval
kell 11 koguduse majas

Koraalikoor 5. oktoober kell 13
koguduse majas

Seenioride klubi 18. oktoober kell 14
koguduse majas

PIIBLITUNNID

*Õnnis on inimene,
kel on hea meel Issanda Seadusest ja
kes uurib ta Seadust ööd ja päevad.
Siis ta on otsekui puu,
mis on istutatud veeojade äärde,
mis vilja annab omal ajal ja
mille lehed ei närtsi. Psalm 1:1a–3*

Kohtume **teisipäeviti kell 14**
alates 3. oktoobrist
koguduse majas!

Huvilised on oodatud!

Lisateave: öp Kaisa Kirikal
(kaisa @ ekn.ee, 5347 8967)

KOGUDUSE KANTSELEI

E, R kell 10–13

T, N kell 10–13, 14–16

K kell 10–13, 14–18

Õpetaja Jaak Aus

Abiõpetaja Kaisa Kirikal

Diakon Saima Sellak-Martinson

Vaimulikega kohtumiseks palume
ette helistada

telefon: 619 9100

e-post: tallinna.kaarli@eelk.ee

kodulehekülj: www.kaarlikogudus.eu

Facebook: EELK Tallinna Toompea
Kaarli kogudus

pank: SEB EE171010022004706006

Swedbank EE392200221011214295

annetused remondi heaks:

Swedbank EE902200221040614950